

Ubu królem w Polsce

– To najlepsza inscenizacja mojego „Ubu Króla”. I chociaż napisany został ponad sto lat temu, to dziś jest zaskakująco aktualny – mówił w niedzielę w Operze Śląskiej w Bytomiu wśród gorących owacji Krzysztof Penderecki.

My możemy dodać: to spektakl jakością dorównujący najlepszym przedsięwzięciom Opery Narodowej.

ALEXANDRA KOZOWICZ

Czy można powiedzieć, że nie nie zapowiadało takiego sukcesu? Nie można! Tadeusz Serafin, dyrektor Opery Śląskiej, doskonale wiedział, co robi, zapraszając uznanych już artystycznie Waldemara Zawodźńskiego, Janinę Niesobską i Marię Balcerek, a orkiestrę powierzając młodemu Jurkowi Dybałowi.

Było sporo niewiadomych: trudności adaptacyjne wynikające z organizacji tak małej sceny, rozbudowane instrumentarium partytury, w końcu piekielnie trudna wykonawczo muzyka oraz wreszcie kwestie finansowe. Jest ryzyko, jest zabawa – w myśl tej zasady twórcy popłynęli tym efektywniej, im bardziej niektórzy wątpili w powodzenie tego przedsięwzięcia.

Co zobaczyliśmy w niedzielę? Spektakl zrealizowany ze szczególną, wręcz nieprawdopodobną dbałością o szczegóły. Przykuwający uwagę widza od pierwszej do ostatniej sceny. Jeśli zdarzyło wam wynudzić się na operze, to zajrzyjcie do Bytomia, gdzie pęd akcji przypomina najlepsze kino sensacyjne, a mnogość

pomysłów choreograficznych przyprawia o zawrót głowy.

Wielkie brawa należą się Janinie Niesobskiej, która z artystyczną czułością traktuje nie tylko aktorów pierwszego i drugiego planu, ale zadbała o niemal każdy szczegół pozostających mocno w tle aktorów scen zbiorowych. Wystarczy wspomnieć sceny parady wojskowej, wyścigów po skrzynie ze złotem czy rozdawaniu posiłków z autentycznej kuchni polowej.

„Ubu Król” jest swoistą parodią szekspirowskiego „Makbeta”, osadzoną (nieświadomie!) przez Alfreda Jerrego w Polsce, który o kontekstach czy realiach historycznych czy nawet samej Polsce nie wiedział zgoła nic. Mamy więc chciwego i małego Ubu (dosłownie i w przenośni, a w tej roli rewelacyjny Paweł Wunder), sandomierskiego hrabiego i jego pyskątą i karykaturalną żonę Ubicę (Anna Lubańska, brawo!), która podżega męża do buntu i zbrodni na królu Wacławie (Zbigniew Wunsch).

Towarzyszy im gromadka Siedmiu Chamów (fantastyczny zespół z Justyną Dylą na czele), z których pomocą podbijają Polskę. Tragedię króla Wacława niczym grecka Kas-

DAWID CHALIMONIK

Twórcy wykazali się ogromnym rozmachem, a przede wszystkim smakiem i wycuciem stylu, nieprzekraczaniem granic wulgarności (choć właśnie takie jest libretto!), których przekroczenie mogło narazić na śmieszność

W sobotę zobaczyliśmy spektakl zrealizowany z wręcz nieprawdopodobną dbałością o szczegóły. Przykuwający uwagę widza od pierwszej do ostatniej sceny, z pędem akcji przypominającym najlepsze kino sensacyjne

sandra przepowiada Królowa Rozamunda (w tej roli przejmująca i wyskakująca z... solarium w malinowym monokini Anna Wiśniewska-Schoppa), a na odsiecz z udziałem wojsk Carów (w tej roli Cezary Bie-

siadecki i Krzysztof Kotoński) wyrusza przeciw Ubu - Bardier (Dominik Opaliński).

Scena negocjacji Bardiera z Carami należy chyba do najlepszych: piękna scenografia (Waldemara Zawodźńskiego), złote kostiumy (Maria Balcerek) inspirowane zapewne starocerkiewnymi ikonami i nastrojowa muzyka maestro Krzysztofa Pendereckiego tworzą magiczny wręcz obraz.

Właśnie malowniczość poszczególnych scen jest największym atutem spektaklu: bez względu na to, czy odmalowano „biedę” jedzących z koryta Chamów u boku odzianego w wytarte kalessony Ubu, czy też scenę świeżo upieczonej samozwańczej królowej Ubicy, która w mieniącej się złoto-zielonej długiej syreniej sukni wygląda co prawda kiczowato, ale z pewnością nie ma w sobie nic z przaśności. Twórcy wykazali się ogromnym rozmachem, a przede

wszystkim smakiem i wycuciem stylu, nieprzekraczaniem granic wulgarności (choć właśnie takie jest libretto!), których przekroczenie mogło narazić na śmieszność.

A muzyka? Kompozycja Pendereckiego broni się sama, co jest dowodem na jej genialność. Jako wprawiony słuchacz śmiem twierdzić nawet, że większość powracających leitmotivów (ulubiony to ten samego Ubu) z miejsca wpada w ucho. A są piekielnie trudne do okiełznania. Pod wodzą Jurka Dybała (powiększył zespół o Orkiestrę Wojskową z Bytomia, która zajęła prawy balkon, co dało efekt niemal stereofoniczny) brzmi świetnie. Pewne niedociągnięcia nie przysłonią obrazu całości: tytanicznej pracy dyrygenta i orkiestry, która z powodzeniem zmierzyła się z tym arcytrudnym wyzwaniem. Wyzwaniem, które zamienia się w pragnienie publiczności, by „Ubu Króla” zobaczyć raz jeszcze. ●